

Hlaponci pri Polenškaku. Pri oranju je bila na neki njivi najdena ploščata kamnita sekirica iz temno zelenega kamna, dl. 8,2., š. 4,6 in db. do 1,6 cm, ki so jo domači, Šostaričevi, uporabljali za brušenje britvic, zdaj pa jo hrani F. Šerbel v Slov. Bistrici (T. I.). — S. P.

Jama pri Dvoru. Jeseni 1966 je Franc Glavan iz Jame pri Dvoru št. 27 pri kopanju krompirja na svoji njivi našel prevrtano kamnito kladivo, ki ga je oddal šoli v Žužemberku. Učitelj Srečko Kodre je najdbo oddal arheološki zbirki DM. Kladivo ovalne oblike iz sivo zelenega lisastega kamna je po vsej površini gladko zbrušeno (dl. 9,7 cm, š. 5,6 cm, db. 4,2 cm). Pri ogledu najdišča smo na robu njive, kjer so našli kladivo, opazili 3 majhne, zaobljene gričke nasute zemlje, ki močno spominjajo na prazgodovinske gomile. Enega med njimi so pred leti po sredini prekopali, da so skozenj naredili pot, in v njem našli črepinje lončenine, kar kaže, da utegnejo biti v teh kupih zemlje prazgodovinski grobovi. — T. K.

Jarše. V starem koritu Kamniške Bistrice je našel v gl. 1 m J. Pirnat kamnito

kopačo iz zelenkastega serpentina dl. 9,7, š. 6,0, db. 3,2 cm. Hrani jo M. Pirnat, Ljubljana, Scopolijeva 19. Na tem mestu so našli že pred vojno kamnito kopačo (Kamn. zbornik 10, 1965, 92). — P. P.

Loka pri Črnomlju. Na Rdečem hribu — j. od naselja Loka — je našel 1953 J. Stepan pri planiranju v gl. 20 cm kladivasto sekiro dl. 10,3, š. 6,2, vi. 4,6, pr. vrt. 2,2 cm. — J. S.

Radenci pri Gornji Radgoni. I. Peklar v Radencih je pri razkadanju gramoza, nakopaneh v Mirovi gramoznici, parc. 197/7, k. o. Radenci, našel preluknjano kamnito sekiro iz sivo zelenega zrnatega kamna, dl. 11,8, š. 4,5 in db. do 5,5 cm, ki jo je zdraviliški arhivar E. Markuš oddal mariborskemu muzeju, inv. št. A 2906 (T. I.). — S. P.

Slivnica pri Mariboru. Pri planiranju zemljišča za športno igrišče j. od osnovne šole, 10 m z. od ceste Maribor—Ljubljana, je bila spomladi najdena kamnita kopača iz temno zelenega kamna, dl. 10,5, š. 7,8 in db. do 2,7 cm, ki jo hrani najditelj F. Pajtlar v Račah (T. I.). — S. P.

BRONASTA DOBA IN KULTURA ŽARNIH GROBIŠČ

Ormož. 4.—14. 2. smo s prekinitvami nadaljevali in zaključili zaščitno izkopavanje ob gradnji stanovanjskega bloka na parc. št. 25 k. o. Ormož (VS XI, 115).

Izkop ni pokazal v primerjavi s prejšnjimi izkopavanji nobenih bistvenih novosti v tlorisnem razporedu hiš niti v ostalinah materialne kulture. — Z. S.

STAREJŠA ŽELEZNA DOBA

Deskle. Vzhodno od naselja Deskle so na hribu Gradišče sledovi prazgodovinske naselbine. Vrh Gradišča je zelo ozek in strm. J. pobočje se položno spušča v dolino potoka Rohot. Na z. pobočju je nekaj manjših teras in ok. 20 m pod vrhom manjše sedlo. Tu smo na površini našli nekaj drobcev prazgodovinske lončenine. Sledov utrditve ni opaziti. Prek v. pobočja Gradišča vodi trasa tovarne žičnice Tovarne cementa in salonita iz Anhovega. Najdbe so zdaj v GM. — D. S.

Grmača pri Kostanjevici na Krasu. Na okopu »Griža«, ki obdaja prazgodovinsko gradišče na Grmači, smo našli več drobcev prazgodov. naselbinske lončenine, ki so povsem atipični in za točnejšo časovno opredelitev neuporabni. Našli smo tudi

nekaj drobcev hišnega ometa iz žgane gline. Najdbe so sedaj v GM. — D. S.

Gradišče nad Ajdovščino. Na platoju, imenovanem Gradišče ali Školj, nad Ajdovščino, na katerem je bila prazgodovinska naselbina, je GM v juliju opravil zaščitno izkopavanje, da zavaruje in prouči odprti profil ob mlaki v sz. delu Gradišča (VS 10, 1965, 193) Mlaka je v po letu 1945 nastalem jarku, izkopanem v vojaške namene, ki je presekala dno kotline na mestu, kjer je bila plast zemlje najbolj debela. Izkopali smo 2 sondi 11 × 4 m in 6 × 4 m, in sicer ob s. in j. robu mlake na parceli (štev. 1002/31 k. o. Lokovec, last Janeza Lulika iz Gradišča št. 4. Največjo globino, do 80 cm, sta sondi dosegli tik ob mlaki, nato pa se plast tanjša, tako

da v sondi 14 m j. od roba mlake skala sega do površine, v sondi 2 pa je gl. sonde na j. robu le še 40 cm. Statigrafija je preprosta. V vrhnji plasti sta ruša in rjav humus, pod njim je do 30 cm db. sivo rjava humusna plast s kulturnimi ostalinami, pod njo rdeče rjava »kraška zemlja« in nato skala. Dobili smo izredno množino keramike, leta 1965 najdena puščična ost pa je doslej edini, zagotovo na Gradišču najdeni kovinski predmet. Sledov arhitekture ni.

Le v drobcih ohranjena lončenina je izredno groba, slabo žgana, izdelana iz gline z močno primesjo peščenih zrn in kaže različne oblike. Skromni okras je omejen na bradavice in rebra. Natančnejša opredelitev najdb in s tem naselbine je ob gradivu, ki so ga dala ta izkopavanja, še negotova. — D. S.

Novo mesto. Poleti 1967 je gradb. podjetje Pionir iz Novega mesta začelo graditi novo stanov. sosesko Znančeve njive na d. bregu Krke v Kandiji, sredi prazgodov. pokopališkega območja, ki obsega še zadnje 4 halštatske gomile in ob njih obsežno keltsko grobišče. Zato bo treba še pravočasno načrtno izkopati te grobove. Od 14. 8. do 22. 9. smo odkopali v polovico halštatske gomile, kjer bo stal stanovanski stolpič S-1 in odkrili 15 grobov, ki so bili vsi skeletni, le da se zaradi močnih kislin in kemičnih procesov v ilovici kosti niso ohranile. Pač pa smo obliko in velikost posameznih grobov lahko točno ugotovili zaradi njihove temne barve, ki so jo zapustile prepearele organske snovi, sredi rumeno rjave t. i. marmorirane, sterilne ilovice. Vsi grobovi so bili vkopani v krogu bolj na obodu gomile, medtem ko je bila sredina gomile po najdbah iz 1967 sodeč prazna. Grobovi iz gomile I v Kandiji sodijo v najmlajšo halštatsko fazo (gl. še pod mlajša železna doba!). — T. K.

Podmolnik. Na gozdni parceli št. 681, kat. obč. Podmolnik, last Ivana Lampiča iz Podmolnika št. 33, p. d. »Prkrovih«, je tik ob prehodu v dolino peskolom. L. 1933 so podaljšali izkop proti J in pri tem zadeli na s. rob prazgodovinske gomile, v kateri so uničili najmanj 5 grobov, od tega 4 skeletne in 1 žganega. Gornji del okostij je bil pokrit z do 1 m² veliko kamnito ploščo. V grobu 1 so našli bronasto narebreno zapestnico s presega-jočima zoženima koncema. Žara iz neznanega žganega groba št. 2 do 5 je

bila bikonična ter v. ok. 30 cm. Oba podatka je dal Lampič Ivan ml. — L. 1966 so nadaljevali z izkopom na j. koncu kamnoloma, zadeli še na 2 grobova s skeletnim pokopom in ju uničili. Dobili smo nekaj kosti, in sicer od št. 8 dele lobanje, ki so bili še »in situ«, od št. 7 pa kose dolgih kosti. Tudi okostji 7 in 8 sta bili pokriti z velikima kamnitima ploščama ter s pridanimi, zdaj uničenimi lončenimi posodami. Po ostankih j. dela grobnih jam je videti, da so bile vkopane v živo dolomitno skalo do gl. 80 cm. Grobne jame so v sloju dolomita, pomešanega z ilovico. Vidne so 3: ena na v. delu profila, kjer so še ostanki lobanje, ena malo globlje vkopana z ohranjenim j. delom (dl. 40, ši. 90 ter gl. 35 cm), zasuta z ilovico, pomešano z drobnim lomljencem do 5 × 5 cm, in z ravnim dnom na sredi profila, in tretja grobna jama na z. strani profila, katere dno je v isti vi. kot pri jami št. 2 in ki ima, kot se zdi, ohranjen še s. zaključek jame. V 35 cm ši. in 35 cm gl. v skalo vkopani jami je zasip iz ilovice, pomešane z dolomitnim lomljencem. Profil pada na tem mestu od Z proti V in se zdi, da kaže (z uničenim j. delom vred) gomilo, v kateri so bili vsi do danes slučajno odkriti grobovi. Sodeč po ostankih grobnih jam so skeleti ležali v smeri J—S z glavo na J. Pri ogledu gozdne parcele I. Lampiča v podaljšku j. od kamnoloma smo ugotovili še 13 gomil, ki so posejane na območju vel. 200 × 80 m. Razporejene so v nepravilni vrsti, imajo nepravilno eliptično obliko in so različnih velikosti: 1. 11 × 8 m, 2. 13,4 × 7,2 m, 3. 6,2 × 3,4 m, 4. 9,2 × 6,8 m, 5. 14 × 5,4 m, 6. 12,1 × 4,4 m, 7. 9,8 × 4,7 m, 8. 12,6 × 7,4 m, 9. 11,6 × 9,8 m, 10. 8,1 × 6,8 m, 11. 12,4 × 12 m, 12. 8,8 × 5,8 m, 13. 6,4 × 6 m, 14. 8 × 3,1 m. Na V in Z je prostor gomil omejen z 2 ostro zarisanima, skoraj vzporednima črtama: z vznožja hriba na Z in z nepravilno lomljeno črto na pobočju v. od gomil. Ta je nastala z izkopom zemlje, ki je bila potrebna za nasipanje gomil.

S pričujočim terenskim posegom smo ugotovili samo obstoj in stanje objekta, ostala pa je nevarnost nadaljnjega uničevanja. S širjenjem peskoloma proti J so ogroženi še ohranjeni grobovi v gomili 1 in nato v gomili 2. Jeseni 1968 bi bilo treba preiskati ostanek gomile 1 in predvideti za naslednje leto načrtno izkopavanje gomile št. 2. — V. Š.

Stična. Prazgodovinsko naselje leži nad vasjo Vir, v. od nje pod hribom Gra-